

S. HILARUS PAPA.

PROLEGOMENA.

VITA HILARI PAPÆ.

(Ex libro Pontificali.)

^a Hilarus, natione Sardus, ex patre Crispino [*Crispiano*], ^a sedit annos sex, menses tres, dies 10. Ille fecit decretalem, et per univ. Orientem ^a sparsit [*lege direxit*], et epistolas de fide catholica, confirmans tres synodos Nicænam, Ephesinam, et Chalcedonensem, ^b et tomum sancti archiepiscopi Leonis. Et damnavit Eutychem et Nestorium, et omnes eorum sequaces, et omnes hæreses, confirmans damnationem [*lege dominationem. Ita et Luc.*] et principatum sanctæ sedis catholicæ et apostolicæ. Hic ^a fecit constitutum de Ecclesia in basilica ad Sanctam Mariam, consulatu Basilisci et Hermenerici, XVI calend. Decembres. Hic fecit oratoria tria in basilicæ Constantinianæ baptisterio, sancti Joannis Baptistæ, et sancti Joannis evangelistæ, et sanctæ crucis, omnia ex argento et lapidibus pretiosis. Confessionem ^c autem sancti Joannis Baptistæ fecit ex argento, pensantem libras 400 et crucem auream. Et confessionem sancti Joannis evangelistæ fecit ex argento, pensantem libras 400 et crucem auream. Et in ambobus oratoriis januas æreas argento clusas. In oratorio vero sanctæ Crucis fecit confessionem, ubi ^d lignum

posuit dominicum, et crucem auream cum gemmis, pensantem pondo librarum 20. In confessione fecit januas ex argento, pensantes lib. 50; supra confessionem arcum aureum, qui pensat libras 4 quem portant columnæ onychinæ: et eo loci stat agnus aureus, qui pensat libras duas. Coronam auream ante confessionem. Pharum cum delphinis, pensantem libras quinque. Lampades aureas 4 pensantes libras duas. Nympheum et triporticum ante oratorium sanctæ Crucis, ubi sunt columnæ miræ magnitudinis, quæ dicuntur ^e Hecatonpenta. Lacus et ^f conchas cithariacas duas, cum columnis porphyreticis ^g soratis [*lege perforatis*], aquam fundentes. Et in medio lacum porphyreticum cum concha ^h raita [*lege cithariaca*] in medio, aquam fundente, circumdata et a dextris et a sinistris in medio cancellis æreis et columnis, cum fastigis et epistylis undique ornatis ex musivo, et columnis Aquitanicis, et tripolitibus et porphyreticis. Ante confessionem beati Joannis posuit coronam argenteam, pensantem libras 20. Pharum cantharum, pensantem libras 25. Item ad sanctum Joannem intra sanctum fontem lucernam auream cum nixis [*lege lychnis*

^a Cod. 490 Lucensis, *exsparsit*.

^b Idem cod., *vel tomum sancti episcopi*.

^c In eodem cod. *deest autem et inferius deest fecit*.

^d Idem cod., *agnum*.

^e Idem cod., *Exatonpentaicas*.

^f Idem cod., *concas triatas*.

^g Idem cod., *ralatis*.

^h Idem cod., *ralata*.

^a Post interregnum septem fere mensium, pridie idus Novembris anni 461, qui est Leonis imperatoris quintus, Hilarus natione Sardus, olim diaconus, et in conciliabulo Ephesino legatione functus, in locum sancti Leonis subrogatus fuit. Initio pontificatus ea quæ tribus œcumenicis conciliis contra Arianam, Nestorianam et Eutychanam hæresim decreta fuerunt confirmavit, novum paschalem cyclum annorum quingentorum quadraginta duorum per Victorium Aquitanum ejus facultatis tum facile principem, Genadio et Mariano Scoto auctoribus, fieri curavit: *Anthemium imperatorem Occidentis*, inquit Gelasius epist. 11 ad Dardan., cum *Philothheus Macedonianus, ejus sam firmitate suffultus, nova conciliabula divisarum sectarum in urbem inducere vellet, apud beatum Petrum apo. totum palam ne id fieret, clara voce constrinxit, in tantum, ut non ea faciendum cum interpositione juramenti idem imperator promitteret*. Hujus temporibus Constantinopoli, cuidam pictori Christum forma Jovis pigere conanti, manus exaruit: post facinorosum et delicti confessionem, Genadius episcopus Constantinopolitanus eum sanavit. *Cedrenus in Compend.*

Daniel Stylita sanctitate et miraculis celeberrimus claruit, qui precibus suis, ut referunt acta ejusdem, Leoni imperatori ex Verina conjuge prolem masculam obtinuit et urbis Constantinopolitanæ incendium quadriduanum exstinxit. Qua fortuna Hilarus insidiis Dioscori Alexandrini et latrocinio Ephesino elapsus, post legationem peractam Romam venerit, quidvo egerit, diximus supra in notis epistolæ illius, quam Hilarus adhuc diaconus ad Pulcheriam Augustam hæc de re conscripsit. *SEV. BINIUS*. — Vide quæ de hæc epistola notavimus ad calcem columnæ sequentis. *EDR.*

^a Quarto idus Septembris anni Christi nati 467, qui est Leonis 11 imperii, Hilarus vita ac pontificatu defunctus, sedit annis sex, mensibus decem, minus duobus diebus. Constabit verum esse quod dixi, si initium et finem pontificatus consideres. *SEV. BINIUS*.

^b Id est decretum synodale. Hoc autem decretum, de quo loquitur auctor Pontificali Anastasius, latum fuit in concilio Romano sub Hilaro celebrato anno Domini 465, qui pontificatus Hilari quintus annus est. *SEV. BINIUS*.

mixis] luminum 10 pensantem lib. 5. Cervos argenteos tres fundentes aquam, pensantes singulos libras 30. Turrim argenteam cum delphinis, pensantem lib. 60. Columbam auream, pensantem libras duas. In basilica Constantiniana ^a cantharos argenteos, pendentes ante altare 10, pensantes singulos libras 20. Scyphum aureum pensantem lib. 6. Alium scyphum aureum, pensantem lib. 5. Calices aureos 5 pensantes singulos libras singulas [lege duas]. Scyphos argenteos 5 pensantes singulos libras 10. Calices ministeriales 10 pensantes singulos libras 2. Amas argenteas 5 pensantes singulas libras 10. Ad beatum Petrum apostolum scyphum aureum, pensantem libras 5. Alium scyphum aureum cum gemmis prasinis et hyacinthinis, pensantem libras 4. Calices argenteos ministeriales 10 pensantes singulos libras 2. Amas argenteas 2 pensantes singulas libras 8. Pharos cantharos argenteos ^b 14 pensantes singulos libras ^c 3. Ad beatum ^d apostolum scyphum aureum, pensantem libras 5. Scyphos argenteos 4 pensantes singulos libras 6. Calices ministeriales 10 pensantes singulos libras duas. Amas argenteas duas, pensantes singulas libras 10. Ad beatum Laurentium martyrem scyphum aureum cum gemmis prasinis et hyacinthinis, pensantem lib. 4. Lucernam auream nixorum [lege lychnorium] 10 pensantem lib. 5. Scyphum aureum purissimum, pensantem lib. 5. Lampades aureas 2 pensantes libras singulas. Pharum cantharum aureum, pensantem libras duas. Turrim argenteam cum delphinis, pensantem libras 25. Scyphos argenteos tres, pensantes libras 24. Calices ministeriales 12 pensantes libras 2. Altare argenteum, pensans lib. 40. Lampades argenteas 10 pensantes libras 20. Amas argenteas duas, pensantes singulas libras 10. In basilica beati Laurentii martyris, pharos cantharos argenteos decem, pensantes libras ^e 10. Cantharos aereos viginti sex. Ministeria ad baptismum sive ad pœnitentiam argentea, pensantia libras decem. Pharos aereos 50. In urbe Roma constituit ^f ministeriales qui circumirent constitutas stationes. Scyphum aureum ^g ansatum vel stationarium, pensantem libras octo. Scyphos per titulos viginti quinque, pensantes libras 10. Amas argenteas 23 pensantes ^h libras 10. Calices ministeriales 50 pensantes singulos libras 2. Hæc omnia in basilica Constantiniana, vel ad Sanctam Mariam constituta recondidit. Hic fecit monasteria ad sanctum Laurentium, et balneum, ⁱ et prætorium ^j in sancto Laurentio. Fecit autem oratorium sancti Stephani in baptisterio Lateranensi. Fecit autem et bibliothecas duas in eodem loco. ^k Ad Lunam vero monasterium in urbe construxit. Hic fecit ordinationem unam in urbe Roma per mensem Decembrem, presbyteros viginti quinque, diacones ^l quinque, episcopos per diversa loca viginti duos. Qui etiam sepultus est ad sanctum Laurentium in crypta, juxta corpus beati Sixti. Et cessavit episcopatus dies decem.

^a Idem cod., *Phara canthara*.

^b Idem cod., xxiv.

^c Idem cod., v.

^d Idem cod., *Paulum apostolum scyphum aureum pensantem lib. v, alium scyphum aureum cum gemmis pensantem lib. v. Scyphos argenteos, etc.*

^e Idem cod., lx.

^f Idem cod., *ministeria*.

^g Idem cod., *ansatum, vel deest*.

^h Idem cod. addit *singulas*.

ⁱ Idem cod. addit *et aliud sub ære*.

^j In eodem cod. deest *S. Laurentio*, et sequentia usque ad *bibliothecas*.

^k Idem cod., *Item monasterium intra urbem Romam ad Lunam*.

^l Idem cod., vi.

EPISTOLÆ HILARI PAPÆ.

1 EPISTOLA

HILARI DIACONI SACRÆ ROMANÆ ECCLESIÆ, ET SANCTI LEONIS PAPÆ LEGATI, AD PULCHERIAM AUGUSTAM.

De Ephesino conciliabulo, factionibus Dioscori, et fuga sua.

Gloriosissimæ et piissimæ Pulcheriæ Augustæ Hilarius diaconus.

Studium mihi fuisse, etc.

(Hanc epistolam, quæ est XLVI inter Leoninas, exscriptam reperies Patrologiæ nostræ tom. LIV, col. 837.)

^a Cod. Luc., 129, *quædam quæ*.

¹ Epistolæ Hilari papæ collatæ sunt cum tribus exemplaribus, quæ epistolas omnes continebant : Pi-

D

EPISTOLA I.

HILARI PAPÆ AD EPISCOPOS TARRACONENSES. DE SYNODALI DECRETO.

Flavio Basilisco et Hermimerico viris clarissimis consularibus.

I.

Quoniam religiosus, sancto Spiritu congregante, conventus hortatur, ut ^a quæcunque pro disciplina ecclesiastica necessaria sunt, cura diligentiore tractemus : si placet, fratres, ea quæ ad ordinationum

thæano, Arelatensi et Lirinensi; postrema etiam cum aliis duobus, quorum alterum Corbeiensi monasterii,